

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การเปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืชของกลุ่มเกษตรกรที่มีผลการตรวจสอบพืชตกค้างในเลือดต่างกัน ในหมู่บ้านป่าไผ่ ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวธัญภรณ์ เกิดน้อย

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ประหยัด ปานดี

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืชของกลุ่มเกษตรกรที่มีผลการตรวจสอบพืชตกค้างในเลือดต่างกัน ในหมู่บ้านป่าไผ่ ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และพฤติกรรมการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืชและเปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช รวมทั้งผลกระทบของการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืชต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ของกลุ่มเกษตรกรที่มีผลการตรวจสอบพืชตกค้างในเลือดต่างกัน ในหมู่บ้านป่าไผ่ ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 102 คน ดำเนินการศึกษาโดยใช้แบบสัมภาษณ์และคำถามปลายเปิด และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC+ โดยใช้วิธีหาค่าทางสถิติได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ข้อมูลในรูปความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งเปรียบเทียบตัวแปร โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรจำนวน 102 คนที่ศึกษา มีค่าร้อยละความรู้มากที่สุดในเรื่องสารเคมีมีโอกาสเข้าสู่ร่างกายได้หลายทางเช่น ปาก จมูก ผิวหนัง ตา และค่าร้อยละความรู้น้อยที่สุดในเรื่องการตัดสินใจเลือกใช้สารเคมีเพราะเพื่อนบ้านใช้และแนะนำกัน พฤติกรรมก่อนการใช้สารเคมีเกษตรกรมีค่าร้อยละของการปฏิบัติทุกครั้งมากที่สุด ในเรื่องไม่ใช้มือคนสารเคมี และน้อยที่สุดในเรื่อง

เรื่องการสวมถุงมือทุกครั้งที่ต้องสัมผัสสารเคมี พฤติกรรมระหว่างการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช เกษตรกรมีค่าร้อยละในการปฏิบัติทุกครั้งมากที่สุดเรื่องการสวมเสื้อแขนยาว กางเกงขายาว ใส่ เสื้อผ้ารัดกุม มีค่าร้อยละน้อยที่สุดในเรื่องการสวมถุงมือในขณะที่ฉีดพ่น และพฤติกรรมหลังการใช้ สารเคมีที่มีค่าร้อยละในการปฏิบัติทุกครั้งมากที่สุดคือการซักเสื้อผ้าที่สวมใส่ในการฉีดพ่นแยก ต่างหากจากเสื้อผ้าอื่น และมีค่าร้อยละน้อยที่สุดในเรื่องการติดป้ายแจ้งให้ผู้อื่นทราบว่าเป็นพื้นที่ที่ เพิ่งจะฉีดพ่นสารเคมี

จากการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมของกลุ่มเกษตรกรที่มีผลการตรวจ สารพิษในเลือดต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ และพฤติกรรมก่อนการใช้ ระหว่างการใช้ และ หลังการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืชไม่แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และพบว่า เกษตรกรที่มีผลเลือดต่างกันทั้ง 3 กลุ่ม มีค่าร้อยละของความรู้ และพฤติกรรมการใช้สารเคมีใน รายชื่อแตกต่างกัน

เกี่ยวกับผลกระทบของการใช้สารเคมีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เกษตรกรสามารถระบุ อาการทางกายที่เกิดจากการแพ้สารเคมีได้อย่างชัดเจน รวมทั้งกลิ่นเหม็นและละอองสารเคมีที่ฟุ้ง กระจายในบรรยากาศในขณะที่ฉีดพ่นสารเคมีก็มีผลเสียต่อสุขภาพ และค่อนข้างเห็นด้วยว่าผลจาก การใช้สารเคมีมีส่วนทำให้วิถีชีวิตในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีความเครียดและวิตกกังวล เพราะต้องมุ่งเน้นให้ได้ผลผลิตและเม็ดเงินให้คุ้มกับการลงทุนและดอกเบี้ยเงินกู้ จิตวิญญาณอัน งดงามของชาวบ้านที่เคยมีอยู่เดิมจึงอาจลดน้อยลง รวมทั้งเห็นความเปลี่ยนแปลงของ สภาพแวดล้อม เช่นดินขาดความอุดมสมบูรณ์ แมลง ไล่เดือนและสิ่งมีชีวิตที่พึ่งพากันในธรรมชาติ ลดน้อยลง รวมทั้งกลิ่นเหม็นและละอองสารเคมีที่ฟุ้งกระจายในบรรยากาศ

นอกจากนี้ยังพบว่าเกษตรกรบางส่วนมีความระมัดระวังในการใช้สารเคมีและการป้องกัน การสัมผัสกับสารเคมีมากขึ้น ภายหลังจากได้ทราบผลการตรวจหาสารพิษในเลือด และพยายามหา แนวทางป้องกันตัวเองให้ปลอดภัยเช่น นำสมุนไพรรางจืดมาต้มสำหรับดื่ม ไม่เก็บผักที่ฉีดพ่นสาร เคมีมาบริโภคก่อนกำหนด และให้ความเอาใจใส่ต่อการล้างผักให้มากขึ้น

Independent Study Title	Comparing Knowledge and Behavior of Farmers' Use of Pesticide After Blood Checking in Ban Pa Phai, Tambon Mae Pong, Amphoe Doi Saket, Changwat Chiang Mai
Author	Miss Tanyaporn Kerdnoi
Degree	Master of Arts (Man and Environment Management)
Independent Study Advisor	Assoc. Prof. Prayad Pandee

ABSTRACT

This independent study entitled "Comparing Knowledge and Behavior of Farmers' Use of Pesticide After Blood Checking in Ban Pa Phai , Tambon Mae Pong, Amphoe Doi Saket, Changwat Chiang Mai " aims to identify impacts on health and environment due to pesticide use in Ban Pa Phai by comparing knowledge and behavior of farmers to blood test results. Methodology included a target population of 102 with open-end interviews and data analysis made by SPSS/PC+ to calculate the statistic value for this study i.e. the descriptive statistic, frequency, percentage, average, standard deviation and variance at the statistical significance level at 0.05.

The study results indicate that the highest percentage of farmers in the target population have knowledge that chemical substances could enter the body through the mouth, nose, skin and eyes. A lower percentage of the farmers had decided to use chemical pesticides according to their neighbors' suggestion and use. The highest percentage of chemical substance use behavior before pesticide use was involved not mixing chemical substances by hand. A low percentage of chemical substances use behaviors included wearing gloves every time when chemical substance were used. The highest percentage of chemical substance use behavior during pesticide use was wearing long sleeve shirt and trousers for protection from the chemical substance. A lower

percentage wore gloves while spraying the pesticides. The highest percentage of chemical substance use behavior after using pesticide included separating clothing exposed to pesticides for laundry from other clothing, whereas a lower percentage labeled the area where chemical substance was recently applied.

The comparison for knowledge and behavior change of the farmers who had the differences results in blood checking revealed that the no differences were found.

The health effects of pesticides use to farmers involved allergic symptoms, bad smell, and chemical dust spreading in the atmosphere. Almost all farmers agreed that using the pesticide made their way of life be different from the past. They had more stress, and worried about production yield, investment and profit. The beautiful souls of the farmers might decreased. The local environment has changed resulting in unfertilized soil, impacts to the ecosystem and increased reliance on resources that have been polluted by chemical dust spreading in the atmosphere.

In conclusion, the study reveals that some farmers exercised greater caution in chemical substance use and prevention themselves after knowing their test results checking for chemical residue in the blood. With this knowledge, farmers were more cautious to protect themselves, and changed their behaviors with such precautions as drinking the Thunbergiaceae herb, avoidance of consuming the immature vegetable produce that had been sprayed and not cleaned.